

ICD-10 koder

Bedömning/Preliminär diagnos/Utanför F-diagnoserna

Om det är oklart i vilken utsträckning symtomen orsakar kliniskt signifikant lidande och/eller funktionsnedsättning kan R och Z diagnoser ställas. Dessa beskriver problematiken utan att sjukdomsförklara. R-diagnoser kan med fördel specificeras med misstänkt etiologi, exempelvis genom en Z-diagnos.

R-diagnoser beskriver symptom och sjukdomstecken

R45	Symtom och sjukdomstecken som avser känsloläget	<ul style="list-style-type: none"> • R45.1 Rastlöshet och upphetsning • R45.2 Olycklighetskänsla • R45.4 Irritabilitet och vrede • R45.7 Tillstånd med känslomässig chock och stress, ospecificerat • R45.8 Andra symtom och sjukdomstecken avseende känsloläget
R52	Smärta och värk som ej klassificeras annorstädes	<ul style="list-style-type: none"> • R52.2 Annan kronisk smärta eller värk • R52.9 Smärta eller värk, ospecificerad
T74	Misshandelssyndrom	<ul style="list-style-type: none"> • T74.1 Fysisk misshandel • T74.2 Sexuellt övergrepp • T74.3 Psykisk misshandel

Z-diagnos beskriver psykosocial problematik

Z56	Problem i samband med anställning och arbetslöshet	<ul style="list-style-type: none"> • Z56.0 Icke specificerad arbetslöshet • Z56.1 Byte av arbete • Z56.2 Hot om avsked
------------	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Z56.3 Stressande arbetsschema • Z56.4 Oenighet med chef och arbetskamrater • Z56.5 Bristande arbetstillfredsställelse
Z59	Problem som har samband med bostadsförhållanden och ekonomiska omständigheter	<ul style="list-style-type: none"> • Z59.1 Dåliga bostadsförhållanden • Z59.9 Problem som har samband med bostadsförhållanden och ekonomiska omständigheter, ospecificerade
Z60	Problem som har samband med social miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Z60.0 Problem med anpassning till övergångar i livscykeln • Z60.4 Social uteslutning och utstötning • Z60.5 Föremål för diskriminering och förföljelse • Z60.9 Problem som har samband med social miljö, ospecificerat
Z63	Andra problem som har samband med den primära stödgruppen, inkluderande familjeförhållanden	<ul style="list-style-type: none"> • Z63.0 Problem i relationer med maka, make eller partner • Z63.1 Problem i relationer med föräldrar och släktingar • Z63.4 Försvinnande och dödsfall av familjemedlem • Z63.5 Splittring av familj genom separation och skilsmässa • Z63.7 Andra stressfyllda händelser som drabbar familj och hushåll
Z72	Problem som har samband med livsstil	<ul style="list-style-type: none"> • Z72.2 Drogbruk • Z72.3 Brist på fysisk träning • Z72.4 Olämplig diet och olämpliga matvanor • Z72.6 Spel och vadhållning
Z73	Problem som har samband med svårigheter att kontrollera livssituationen	<ul style="list-style-type: none"> • Z73.2 Brist på avkoppling och fritid • Z73.3 Stress som ej klassificeras annorstädes • Z73.8 Andra specificerade problem som har samband med svårigheter att kontrollera livssituationen

F32 Depressiv episod

F32.9	Depressiv episod, ospecificerad	Vid subklinisk depression eller vid en första preliminär bedömning där hållpunkter för depression finns.
R45.2	Olycklighetskänsla	
F32.0	Lindrig depressiv episod	Vid en första depressiv episod Få, om ens några, symtom utöver de som krävs för diagnosen. Patienten har kvar förmågan att fortsätta med de flesta av sina aktiviteter.
F32.1	Medelsvår depressiv episod	Vid en första depressiv episod Minst 6 kriterier. Patienten har oftast svårt att fortsätta med sina vanliga aktiviteter.
F32.2	Svår depressiv episod	Vid en första depressiv episod Totalt minst 8 kriterier. Individen är mycket funktionsnedsatt och kan behöva sjukhusvård.
F33	Recidiverande depression	Minst 2 episoder av depression. Det ska ha funnits en period på minst 2 månader med avsaknad av depressionssymtom mellan dessa depressiva episoder.
F34.1	Dystymi	Ihållande nedstämdhet (> 2 år). Mer än hälften av dagarna präglas av nedstämdhet. Korta perioder av en eller ett par veckor med mer neutralt stämningsläge kan förekomma. Krävs färre kriterier än vid egentlig depression. Nedstämdheten är inte heller lika uttalad som vid depression.

F43 Anpassningsstörningar och reaktion på svår stress

Z73.3 R45.7	Stress som ej klassificeras annorstädes Tillstånd med känslomässig chock och stress, ospecificerat Eller annan lämplig R/Z diagnos.	Stress i nära anslutning (< 1 mån) till stressor/traumatisk händelse, "kris", kort period av symtom. Subklinisk stressproblematik
F43.1	Posttraumatiskt stressyndrom	Exponerad för trauma. Påträngande symptom, ständigt undvikande av stimuli associerade med händelsen, negativa kognitiva förändringar & negativt försämrad sinnesstämning, markanta förändringar av personens stimulusreaktioner. Symptom i > 1 mån
F43.2	Anpassningsstörning	Tillstånd av subjektivt obehag och emotionella störningar (ofta blandade symtom med nedstämdhet och ångest) vanligen nedsatt social funktionsförmåga under en period av förändrade livsomständigheter eller belastande livssituationer. Vanligen övergående inom 6 månader förutsatt att stressorerna och dess konsekvenser avtagit. Kan användas vid subklinisk PTSD.
F43.8A	Utmattningssyndrom	Psykisk och fysisk utmattning som är ihållande under > 2 veckor Yttre stressorer som funnits i patientens liv under > 6 månader Minst fyra av följande symtom måste ha funnits i stort sett varje dag under de senaste två veckorna: <ul style="list-style-type: none"> • Koncentrationssvårigheter eller minnesstörning • Påtagligt nedsatt förmåga att hantera krav/göra saker under tidspress • Känslomässig labilitet eller irritabilitet • Sömnstörning • Påtaglig kroppslig svaghet eller uttrötthet • Fysiska symtom så som värk, mag- tarmbesvär, ljudkänslighet

F40 Fobiska syndrom – F41 Andra ångestsyndrom

F41.9	Ångesttillstånd, ospecificerat	Vid subklinisk ångestdiagnos eller vid en första preliminär bedömning där hållpunkter för en ångestdiagnos finns.
F40.0	Agorafobi	Uttalad rädsla/ångest inför minst 2 av: allmänna kommunikationsmedel, öppna platser, slutna platser, kö, utanför hemmet på egen hand. Situationerna undviks/fruktas pga. rädsla att inte kunna ta sig därifrån eller få hjälp vid en panikattack/symptom. Situationerna utlöser så gott som alltid rädsla/ångest och undviks aktivt eller uthärdas. Ihållande besvär > 6 mån.
F41.0	Paniksyndrom	Återkommande oväntade panikattacker. >4 symptom föreligger under attacken. Minst 1 av attackerna har under > 1 mån åtföljts av: ihållande oro för ny attack och/eller en betydande beteendeförändring pga. Attackerna.
F40.1	Social ångest	Uttalad rädsla/ångest för en eller flera sociala situationer där personen riskerar att utsättas för kritisk granskning. Personen fruktar att hen ska uppvisa symptom på ångest/bete sig på ett sätt som framkallar negativt omdöme. Situationerna framkallar så gott som alltid ångest och undviks/uthärdas. Ihållande besvär i > 6 mån.
F40.2	Specifika fobier	Uttalad rädsla/ångest inför ett specifikt objekt/situation. Objektet utlöser så gott som alltid ångest och undviks/uthärdas. Ihållande besvär i > 6 mån.
F41.1	Generaliserat ångestsyndrom	Överdriven rädsla/oro inför ett antal olika händelser/aktiviteter flertalet dagar i > 6 mån. Svårigheter att kontrollera oron. Oron förknippas med > 3 av: rastlös/uppskruvad/på helspänn, lätt uttröttbar, koncentrationssvårigheter, irritabel, muskelspänning, sömnstörning.
F45.9	Hälsångest/Hypokondri	Återkommande överdriven rädsla för, eller upptagenhet med, att ha eller utveckla ett allvarligt hälsotillstånd. Övertygelsen består trots gjorda utredningar och lugnande besked, orsakar tydligt lidande och/eller sämre prestationer i arbete eller socialt. Skall ha varat under > sex månader och inte vara

orsakade av annan sjukdom. Diagnosen skiljer mellan olika diagnossystem (hypokondri enligt DSM-IV, kroppssyndrom enligt DSM-5, sjukdomsångest enligt DSM-5, hypokondri enligt ICD-10 och ICD-11).

G47 Sömnstörningar

G479	Sömnstörning Ospecificerad	Vid subklinisk insomni eller vid en första preliminär bedömning där hållpunkter för insomni finns.
G47.0	Insomni	(1) Svårigheter att somna eller att behålla sömnen, alternativt dålig sömnkvalitet. (2) Störd sömn minst tre nätter/vecka under minst en månad. (3) Oro över sömnlösheten och över sömnproblemens konsekvenser natt- och dagtid. (4) Den otillfredsställande kvantiteten och/eller kvaliteten av sömnen orsakar tydlig stress och påverkar vardagliga aktiviteter.

Diagnosrubriker för andra vanliga psykiatriska tillstånd

F10	Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol	Skadligt bruk av alkohol: Skadan kan vara fysisk eller psykisk (som depressionsperioder sekundärt till hög alkoholkonsumtion). Alkoholberoende: En grupp kognitiva och psykologiska fenomen samt beteendefenomen som utvecklas efter återkommande substansanvändning och som i typiska fall innefattar en stark längtan efter droger, svårigheter att kontrollera intaget, fortsatt användning trots skadliga effekter, prioritering av substansanvändning högre än andra aktiviteter och förpliktelser, ökad tolerans och ibland fysiska abstinenssymtom. Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol, ospecificerade
F42.0-F42.2	Tvångssyndrom	Tvångssyndrom präglad av tvångstankar och/eller tvångshandlingar. Samlarsyndrom – ett behov av att spara på saker och med svårighet att göra sig av med ägodelar oavsett värde.

F 45.2A	Dysmorfofobi (Body Dysmorphic Disorder – BDD)	Fixering vid en eller flera upplevda brister eller defekter i utseendet som andra inte kan se.
F42.8A	Samlarsyndrom	Ett behov av att spara på saker och med svårighet att göra sig av med ägodelar oavsett värde.
F63.3	Trikotillomani (TTM)	Personen drar eller rycker loss hårstrån i en sådan utsträckning att det leder till synlig hårförlust.
L98.1A	Dermatillomani (DTM)	Personen river eller pillar loss hudbitar i en sådan utsträckning att det medför skador i huden.
F50	Ätstörningar	Anorexi, bulimi, ätstörning ospecificerad.
F51	Icke organiska sömnstörningar	Icke organisk sömnlöshet, hypersomni, störning i dygnsrytmen, sömngång, nattskräck och mardrömmar.
F52	Sexuell dysfunktion, ej orsakad av organisk störning eller sjukdom	Nedsatt libido, sexuell aversion och avsaknad av sexuell njutning, orgasmstörning, prematur ejakulation, icke organisk vaginism, ospecificerad sexuell dysfunktion ej orsakad av organisk störning eller sjukdom.